LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2004 M. BALANDŽIO 29 D. ĮSAKYMO NR. D1-231 „DĖL ŠILTNAMIO DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ SKYRIMO IR PREKYBOS JAIS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2015 m. vasario 26 d. Nr. D1-169
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymą Nr. D1-231 „Dėl Šiltnamio dujų apyvartinių taršos leidimų skyrimo ir prekybos jais tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir išdėstau jį nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S
DĖL ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ SKYRIMO IR PREKYBOS JAIS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5, 6, 7 ir 8 straipsniais, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138, 7.9 punktu ir įgyvendindamas 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 7 tomas, p. 631), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 421/2014 (OL 2014 L 129, p. 1) ir 2011 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimo Nr. 2011/278/ES, kuriuo nustatomos suderinto nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL 2011 L 130, p. 1), nuostatas:

1. T v i r t i n u Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų skyrimo ir prekybos jais tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas) (pridedama).

2. P a v e d u biudžetinei įstaigai Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondui (toliau – LAAIF):

2.1. ne vėliau kaip iki kiekvienų kalendorinių metų vasario 28 d. išduoti veiklos vykdytojams einamiesiems kalendoriniams metams paskirtus apyvartinius taršos leidimus ir užtikrinti visų Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre Lietuvos jurisdikcijai priklausančių sąskaitų valdymą pagal 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 389/2013, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimus Nr. 280/2004/EB ir Nr. 406/2009/EB įsteigiamas Sąjungos registras ir panaikinami Komisijos reglamentai (ES) Nr. 920/2010 ir Nr. 1193/2011 (OL 2013 L 122, p. 1), nuostatas;

2.2. skelbti LAAIF interneto svetainėje informaciją apie veiklos vykdytojus, kurie iki kiekvienų kalendorinių metų balandžio 30 d. nustatyta tvarka neatsisakė tokių apyvartinių taršos leidimų ir (ar) išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų ir patvirtintų išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų skaičiaus, kuris atitiktų per praėjusius kalendorinius metus faktiškai į atmosferą išmestą ir

Tvarkos apraše nustatyta tvarka nepriklausomo vertintojo patikrintą ir patvirtintą anglies dioksido ekvivalento kiekį.

3. P a v e d u Aplinkos apsaugos agentūrai:

3.1. vykdyti Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų skyrimo ir prekybos jais tvarkos apraše pavestas funkcijas;

3.2. raštu per 10 darbo dienų pranešti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamento Klimato kaitos politikos skyriui ir LAAIF apie leidimo išmesti šiltnamio efektą sukeliančių dujas išdavimą, pakeitimą ir galiojimo panaikinimą.

4. P a v e d u Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams užtikrinti Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymuose nustatytais pagrindais pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių ir Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių reikalavimus nustatytų sąlygų laikymąsi.

5. N u s t a t a u, kad veiklos vykdytojai, nurodyti šiuo įsakymu patvirtintame Tvarkos aprašo 8 punkte, kasmet iki gruodžio 31 d. privalo raštu pateikti informaciją Aplinkos apsaugos agentūrai apie visus numatomus arba jau įvykusius įrenginio pobūdžio ar veiklos pokyčių pakeitimus arba jo pajėgumų išplėtimą, arba didelį sumažinimą.“.

Aplinkos ministras Kęstutis Trečiokas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. balandžio 29 d. įsakymu
Nr. D1-231
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2015 m. vasario 26 d. įsakymo Nr. D1-
169 redakcija)

ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ SKYRIMO IR PREKYBOS JAIS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų skyrimo ir prekybos jais tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato reikalavimus asmenims, dalyvaujantiems Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje, siekiant, kad būtų skatinamas taupus ir ekonomiškai efektyvus išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio mažinimas.

2. Šis Tvarkos aprašas taikomas asmenims, kurie:

2.1. vykdo bet kurią Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo (toliau – Įstatymas) 1 priede nurodytą veiklos rūšį atitinkančią veiklą;

2.2. rengia, derina, tvirtina, pakeičia ar išduoda dokumentus, reglamentuojančius ŠESD išmetimą;

2.3. vykdo Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymuose nustatytais pagrindais Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose arba Taršos leidimuose įrašytų sąlygų ir įsipareigojimų įgyvendinimą ir kontrolę;

2.4. vykdo ŠESD stebėseną, apskaitą, tikrina apskaitos ataskaitas ar teikia ataskaitas apie iš įrenginių ir orlaivių išmetamų ŠESD kiekį;

2.5. turi kitas šio Tvarkos aprašo, Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių ir Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių arba kitais teisės aktais, nustatytas teises ir pareigas Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos srityse.

3. Šio Tvarkos aprašo nuostatos taikomos:

3.1. įrenginiams, išvardintiems Įstatymo 1 priedo 3 punkte, tarp jų ir bendro deginimo įrenginiams, kurių pagrindinis tikslas yra energijos gamyba arba materialių produktų gamyba ir kuris naudoja atliekas kaip įprastinį arba kaip papildomą kurą arba kuriame atliekos yra termiškai apdorojamos tam, kad būtų pašalintos;

3.2. išmetamoms ŠESD, kurios yra nurodytos Įstatymo 1 priede.

4. Šis Tvarkos aprašas netaikomas:

4.1. šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetančiam įrenginiui (toliau – Stacionarus įrenginys) ar jo daliai, naudojamai moksliniams tyrimams, technologijų plėtrai, naujiems produktams ir naujiems technologiniams procesams bandyti;

4.2.nuo 2013 m. sausio 1 d. kurą deginančiam įrenginiui, naudojančiam tik biomasę.

5. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **ankstesnio laikotarpio aviaciniai išmetamieji teršalai** – Įstatymo 1 priede nurodytai aviacijos veiklai naudojamų orlaivių metinis išmetamųjų teršalų kiekio vidurkis 2004, 2005 ir 2006 kalendoriniais metais;

5.2. **asmuo** – bet kuris fizinis arba juridinis asmuo;

5.3. **aviaciniai išmetamieji teršalai** – išmetami teršalai iš Įstatymo 1 priede nurodytoms aviacijos veiklos rūšims naudojamų orlaivių, kurie išskrenda iš valstybės narės teritorijoje esančio aerodromo ir / ar atskrenda į valstybės narės aerodromą iš trečiosios šalies;

5.4. **elektros energijos gamybos įrenginys** – įrenginys, kuriuo nuo 2005 m. sausio 1 d. ar vėliau gaminama trečiosioms šalims parduoti skirta elektros energija ir kuriame nevykdoma jokia kita Įstatymo I priede nurodyta veikla, išskyrus „kuro deginimą“;

5.5. **nepriklausomas vertintojas** – Nacionalinio akreditacijos biuro prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos (toliau – NAB) pagal 2012 m. birželio 21 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 600/2012 dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ataskaitų ir tonkilometrių duomenų ataskaitų patikros ir vertintojų akreditavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB (OL 2012 L 181, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 600/2012) nuostatų reikalavimus akredituota įstaiga arba kitos Europos Sąjungos nacionalinės akreditacijos institucijos akredituotas asmuo, kuriam suteikta teisė tikrinti iš įrenginių ir (ar) orlaivių išmetamų ŠESD kiekio stebėsenos ataskaitas ir tonkilometrių duomenų ataskaitas;

5.6. **komercinės oro transporto priemonės naudotojas** – už atlygį visuomenei teikiantis reguliaraus ar nereguliaraus oro susisiekimo paslaugas, apimančias keleivių, krovinių ar pašto skraidinimą;

5.7. **kuro deginimas** – kuro oksidacija, nesvarbu, kaip naudojama šiuo procesu gaminama šilumos, elektros arba mechaninė energija ir ar vykdoma bet kokia kita su šiuo procesu tiesiogiai susijusi veikla, įskaitant išmetamųjų dujų šlapią valymą;

5.8. **orlaivio naudotoją administruojanti valstybė narė** – už orlaivio naudotojo, įtraukiamo į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančioms dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, administravimą atsakinga valstybė narė, kuri orlaivio naudotojo atžvilgiu yra:

5.8.1. valstybė narė, tam orlaivio naudotojui išdavusi licenciją oro susisiekimui vykdyti pagal 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (OL 2008 L 293, p. 3) nuostatas, ir

5.8.2. visais kitais atvejais – valstybė narė, kuriai teko didžiausia apskaičiuotų ŠESD išmetimų, tam orlaivio naudotojui vykdant skrydžius baziniais metais, dalis, kur baziniai metai – veiklą Bendrijoje po 2006 m. sausio 1 d. pradėjusio orlaivio naudotojo atžvilgiu – tai pirmieji kalendoriniai veiklos metai, visais kitais atvejais – 2006 m. sausio 1 d. prasidėję kalendoriniai metai;

5.9. **I priede nurodyta valstybė** – į Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (toliau – JTBKKK) I priedo sąrašą įrašyta valstybė, kuri yra ratifikavusi Kioto protokolą, kaip nurodyta Kioto protokolo 1 straipsnio 7 dalyje;

5.10. **projekto veikla** – projekto veikla, kurią patvirtino viena arba daugiau I priede nurodytų valstybių vadovaudamosi Kioto protokolo 6 arba 12 straipsniu ir pagal JTBKKK arba Kioto protokolą priimtais sprendimais;

5.11. **šiltnamio efektą sukeliančios dujos** – Įstatymo 2 straipsnio 13 dalyje išvardytos dujos ir kiti natūralūs ir antropogeninės kilmės dujiniai atmosferos komponentai, kurie absorbuoja ir pakartotinai išspinduliuoja infraraudonuosius spindulius;

5.12. **šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas** – Įstatymo 1 priede išvardytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas į atmosferą iš įrenginio šaltinių arba aviacijos veiklą vykdančio orlaivio išmetamos dujos;

5.13. **šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantis įrenginys** – stacionarusis techninis įrenginys, kuriame vykdoma viena arba daugiau iš Įstatymo 1 priede išvardytų veiklos rūšių ir bet kokios su ja susijusios kitos veiklos, kurios techniniu požiūriu yra susijusios su toje vietoje vykdoma veikla ir kurios galėtų turėti įtakos ŠESD išmetimui ir sukelti taršą;

5.14. **visuomenė** – vienas ar keli fiziniai ar juridiniai asmenys ir jų organizacijos, asociacijos ar grupės.

6. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II. LEIDIMO IŠMESTI ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIAS DUJAS IŠDAVIMAS, PAKEITIMAS IR GALIOJIMO PANAIKINIMAS STACIONARIEMS ĮRENGINIAMS

7. Leidimas išmesti ŠESD iš Stacionarių įrenginių išduodamas, pakeičiamas ir jo galiojimas panaikinamas Įstatymo 7 straipsnio, Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų (toliau – TIPK leidimas) išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių ir Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių, 2011 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimo Nr. 2011/278/ES, kuriuo nustatomos suderinto nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL 2011 L 130, p. 1–45) (toliau – Sprendimas Nr. 2011/278/ES) 22 straipsnio nuostatomis ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Veiklos vykdytojas, valdantis ir (ar) naudojantis Stacionarius įrenginius, norintis gauti ar pakeisti leidimą išmesti ŠESD, kuris yra TIPK leidimo arba Taršos leidimo dalis, pateikia paraišką Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA). Paraiškoje turi būti nurodoma:

8.1. įrenginio netechninio aprašymo santrauka ir jame vykdomos veiklos rūšys;

8.2. įrenginyje naudojamos technologijos aprašymas;

8.3. įrenginio šaltiniai, iš kurių į atmosferą išmetamos ŠESD, nurodytos Įstatymo 1 priede;

8.4. kuras ir žaliavos, kurias naudojant išmetamos ŠESD, ir jų kiekis;

8.5. numatomos vykdyti ŠESD stebėsenos ir apskaitos principai ir metodai;

8.6. veiklos vykdytojo įsipareigojimas iki kiekvienų metų balandžio 30 d. atsisakyti tokio apyvartinių taršos leidimų (toliau – ATL) ir (ar) išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų (toliau – TMV) ir patvirtintų išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų (toliau – PTMV) skaičiaus, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus į atmosferą išmestam anglies dioksido ir (ar) kitų ŠESD kiekiui.

9. AAA išduoda TIPK leidimą arba Taršos leidimą, kuriuo veiklos vykdytojui, kuris valdo ir (ar) naudoja Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius Stacionarius įrenginius, suteikiama teisė iš viso įrenginio arba iš jo dalies išmesti ŠESD.

10. AAA ne rečiau kaip kas dvejus kalendorinius metus arba, gavusi veiklos vykdytojo informaciją apie numatomus įrenginio pobūdžio ar veiklos pokyčių pakeitimus arba jo pajėgumų išplėtimą, arba didelį sumažinimą, peržiūri leidimą išmesti ŠESD ir raštu informuoja veiklos vykdytoją apie būtinus atlikti pakeitimus ar Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo19^1, 19^2 straipsniuose ir Sprendimo Nr. 2011/278/ES 22 straipsnio nustatytais pagrindais priima sprendimą apie leidimo išmesti dalies pakeitimą ar galiojimo panaikinimą.

11. Leidimą išmesti ŠESD galima išduoti vienam įrenginiui arba keliems toje pačioje vietoje ir to paties veiklos vykdytojo eksploatuojamiems įrenginiams.

12. Leidime išmesti ŠESD nurodoma:

12.1. įrenginio pavadinimas, veiklos vykdytojo kontaktiniai ir buveinės adreso duomenys;

12.2. įrenginyje vykdomos Įstatymo I priede išvardytų veiklų rūšys;

12.3. įrenginio šaltiniai (taršos šaltiniai), iš kurių į atmosferą išmetamos ŠESD;

12.4. kuras ir žaliavos, kuriuos naudojant išmetamos ŠESD, ir jų kiekis;

12.5. reikalavimai ŠESD stebėsenai, apskaitos vykdymui ir ataskaitų teikimui;

12.6. stebėsenos planas, kuris rengiamas pagal 2012 m birželio 21 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 601/2012 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB (OL 2012 L 140, p. 30) (toliau – Reglamentas Nr. 601/2012) numatytus reikalavimus;

12.7. sąlyga, atitinkanti veiklos vykdytojo paraiškoje TIPK leidimui arba Taršos leidimui gauti pateiktą įsipareigojimą, kad veiklos vykdytojas kiekvienais metais iki balandžio 30 d. pagal 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 389/2013, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimus Nr. 280/2004/EB ir

Nr. 406/2009/EB įsteigiamas Sąjungos registras ir panaikinami Komisijos reglamentai (ES) Nr. 920/2010 ir Nr. 1193/2011 (OL 2013 L 122, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 389/2013) reikalavimus ir Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro naudojimo taisykles privalo atsisakyti tokio ATL ir (ar) TMV ir PTMV skaičiaus, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus į atmosferą išmestam anglies dioksido ir (ar) kitų ŠESD kiekiui.

III. LEIDIMO IŠMESTI ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIAS DUJAS IŠDAVIMAS ORLAIVIŲ NAUDOTOJAMS

13. Orlaivio naudotojo pagal Europos Sąjungos teisės aktų nustatytus reikalavimus, sprendimus ir metodologines rekomendacijas parengtas ir elektronine forma užpildytas bei AAA patvirtintas ŠESD stebėsenos planas suteikia teisę išmesti ŠESD šiame plane nustatyta tvarka, procedūromis ir sąlygomis.

14. Orlaivio naudotojas gali pasinaudoti 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 421/2014, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, siekiant iki 2020 m. įgyvendinti tarptautinį susitarimą, kuriuo tarptautinės aviacijos išmetamiesiems teršalams nustatoma viena pasaulinė rinkos priemonė (OL 2014 L 129, p. 1), ir Įstatymo 1 priede numatytomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis.

IV. APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ SKYRIMAS ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIAS DUJAS IŠMETANTIEMS STACIONARIEMS ĮRENGINIAMS

Apyvartinių taršos leidimų skyrimas esamiems stacionariems įrenginiams

15. Nuo 2013 m. sausio 1 d. veiklos vykdytojai, valdantys ir (ar) naudojantys Stacionarius įrenginius, visus ATL, išskyrus tuos, kurie suteikiami nemokamai, įsigyja aukciono būdu pagal 2010 m. lapkričio 12 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1031/2010 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, terminų, administravimo ir kitų aspektų (OL 2010 L 302, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 1031/2010), reikalavimus.

16. Nuo 2013 m. sausio 1 d. veiklos vykdytojams, kurie 2008–2012 m. valdė ir (ar) naudojo Stacionarius įrenginius ir vykdė bent vieną Įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšį, išskyrus elektros energijos gamybos įrenginius, nemokamai suteikiamų ATL skaičius yra iki 80 % leidimų skaičiaus, skaičiuojamo pagal Sprendimo Nr. 2011/278/ES reikalavimus, o vėliau, siekiant, kad 2027 m. nemokamų ATL visai nebūtų skiriama, nemokamai suteikiamų leidimų skaičius mažėja kiekvienais metais vienodomis dalimis, nustatant, kad 2020 m. suteikiama 30 % nemokamų ATL.

17. Nuo 2013 m. sausio 1 d. ir kiekvienais tolesniais metais iki 2020 m. Komisijos sprendimu patvirtintiems Stacionariems įrenginiams sektoriuose arba jų pošakiuose, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, ir centrinio šildymo šilumos gamybos ar vėsinimo įrenginiams ir didelio naudingumo termofikacijos įrenginiams nemokamai suteikiama iki 100 % pagal Sprendimo Nr. 2011/278/ES reikalavimus apskaičiuoto ATL skaičiaus. Po 2013 m. kiekvienais metais bendras minėtiems įrenginiams tokiai šilumos gamybai suteikiamų ATL skaičius koreguojamas taikant 1,74 % linijinį koeficientą.

18. 2013–2020 metų laikotarpiui veiklos vykdytojams, kurie 2008–2012 m. valdė ir (ar) naudojo Stacionarius įrenginius ir vykdė bent vieną Įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšį, pagal Sprendimo Nr. 2011/278/ES reikalavimus apskaičiuotas ir Europos Komisijos sprendimais patvirtintas nemokamai suteikiamų ATL skaičius suteikiamas Reglamento (ES) Nr. 389/2013 nuostatų nustatyta tvarka.

19. Išimties tvarka 2013–2020 metų laikotarpiu nemokami ATL suteikiami elektros energijos gamybos įrenginiams, veikiantiems nuo 2008 m. gruodžio 31 d., arba įrenginiams, kurių investicijos nuo šios dienos praktiškai pradėtos. 2013 m. visi nemokami pereinamojo laikotarpio ATL elektros energijos gamybai modernizuoti negali viršyti 70 % vidutinio metinio patikrintų išmetamų ŠESD 2005–2007 m. ATL kiekio vidurkio ir vėliau laipsniškai mažėja iki 2020 m., kai nemokami ATL nesuteikiami. Kiekvienam elektros energijos gamybos įrenginiui nemokamai skiriamas ATL kiekis apskaičiuojamas pagal 2011 m. kovo 29 d. Komisijos sprendimo K(2011) 1983 „Dėl nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimo elektros energijos gamybos įrenginių operatoriams metodikos gairių pagal Direktyvos 2003/87/EB 10c straipsnio 3 dalį“ reikalavimus ir suteikiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos ataskaitas dėl atliktų investicijų į energetikos sektoriaus infrastruktūros tobulinimą, aplinkai palankių technologijų, kuriomis sumažinamas išmetamas ŠESD kiekis, įgyvendinimą, investicijų dydį ir į Europos Komisijos priimtus sprendimus.

20. Naujo įrenginio vykdomai elektros energijos gamybos veiklai nemokami ATL nesuteikiami.

Apyvartinių taršos leidimų skyrimas iš Bendrijos rezervo naujiems stacionariems įrenginiams ir apyvartinių taršos leidimų iš nutraukiančių veiklą įrenginių grąžinimas į Bendrijos rezervą

21. Veiklos vykdytojai, po 2011 m. birželio 30 d. pradėję eksploatuoti naujus ŠESD išmetančius įrenginius pagal Įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą arba po 2011 m. birželio 30 d. labai išplėtusiems esamų įrenginių pajėgumą, kaip nurodyta Sprendimo Nr. 2011/278/ES, 3 straipsnio i punkte gali pateikti paraiškas gauti nemokamus ATL iš Bendrijos rezervo.

22. Veiklos vykdytojai, išskyrus elektros energijos gamintojus, nurodyti Tvarkos aprašo 21 punkte ir norintys gauti nemokamus ATL iš Bendrijos rezervo įrenginiams, pateikia Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai (toliau – Aplinkos ministerija) užpildytą elektroninę paraiškos nemokamiems ATL gauti pereinamajam laikotarpiui nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. formą (toliau – Paraiška) ir nepriklausomo vertintojo patikros ataskaitą, patvirtinančią pateiktų duomenų tikrumą, patikimumą ir tikslumą. Paraiškos elektroninė forma ir metodologiniai dokumentai pateikti Europos Komisijos interneto svetainėje http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/allocation/documentation_en.htm ir Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainės rubrikoje „Klimato kaita“.

23. Veiklos vykdytojai Paraiškas ir nepriklausomo vertintojo patikros ataskaitas turi pateikti ne vėliau kaip per vienų metų laikotarpį, kuris skaičiuojamas nuo įrenginio arba įrenginio technologinio proceso dalies įprastos eksploatacijos pradžios, kaip tai apibrėžta Sprendimo Nr. 2011/278/ES 3 straipsnio n punkte.

24. Veiklos vykdytojas, rengdamas ir teikdamas Paraišką, vadovaujasi Sprendimo Nr. 2011/278/ES 17–22 straipsnių nuostatomis.

25. Aplinkos ministerija, vadovaudamasi Sprendimo Nr. 2011/278/ES IV skyriaus nuostatomis, įvertina Paraiškos ir nepriklausomo vertintojo patikros ataskaitos duomenis ir nedelsdama praneša Europos Komisijai preliminarų bendrą metinį veiklos vykdytojui nemokamai suteikiamų ATL skaičių.

26. Kai Europos Komisija patvirtina Aplinkos ministerijos pateiktą preliminarų bendrą metinį veiklos vykdytojui nemokamai suteikiamų ATL skaičių ir priima sprendimą dėl nemokamų ATL suteikimo įrenginiams iš Bendrijos rezervo, Aplinkos ministerija informuoja veiklos vykdytoją apie jam skirtą galutinį metinį nemokamų ATL skaičių, kuris kasmet koreguojamas taikant linijinį mažinimo koeficientą, kaip nustatyta Sprendimo Nr. 2011/278/ES 19 straipsnio 5 dalyje.

27. Veiklos vykdytojas, po 2011 m. birželio 30 d. labai sumažinęs įrenginio pajėgumą, kaip nurodyta Sprendimo Nr. 2011/278/ES 3 straipsnio j punkte, ir kai nepriklausomas vertintojas patvirtina šį pajėgumo sumažinimą, nedelsdamas privalo, naudodamasis Paraiška ir nepriklausomo vertintojo patikros ataskaita, pateikti Aplinkos ministerijai duomenis apie įrenginio technologinio

proceso dalies sumažintą pajėgumą ir įrengtąjį pajėgumą, kad būtų galima perskaičiuoti nemokamai suteikiamus ATL pagal Sprendimo Nr. 2011/278/ES 21 straipsnio 2–3 dalių nuostatas.

28. Veiklos vykdytojui, kurio įrenginio veikla yra laikoma nutraukta Sprendimo Nr. 2011/278/ES 22 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais, ATL neišduodami, vadovaujantis Sprendimo Nr. 2011/278/ES 22 straipsnio 2–3 dalyse nustatyta tvarka.

29. Veiklos vykdytojui, kurio įrenginio veikla, vadovaujantis Sprendimo Nr. 2011/278/ES 23 straipsnio 1 dalies nuostatomis, yra laikoma iš dalies nutraukta, suteikiamas atitinkamai pakoreguotas ATL skaičius pagal Sprendimo Nr. 2011/278/ES 23 straipsnio 2–4 dalių nuostatas.

30. Veiklos vykdytojai, nurodyti Tvarkos aprašo 27, 28 ir 29 punktuose, kasmet iki gruodžio 31 d. privalo pateikti AAA Sprendimo Nr. 2011/278/ES 24 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją. Jeigu pateikta informacija turi įtakos veiklos vykdytojams suteiktų ATL skaičiui, Aplinkos ministerija Sprendimo Nr. 2011/278/ES 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka informuoja apie tai Europos Komisiją.

31. Aplinkos ministerija, gavusi iš AAA Tvarkos aprašo 30 punkte nurodytą informaciją, pateikia ją svarstyti viešai savo interneto svetainėje.

32. Kai Europos Komisija patvirtina Tvarkos aprašo 26 ir 29 punktuose nurodytus duomenis, Aplinkos ministerija informuoja LAAIF apie veiklos vykdytojams skirtą, sumažintą ar panaikintą ATL skaičių. LAAIF šią informaciją skelbia savo interneto svetainėje.

V. BENDRAS AVIACIJOS VEIKLAI SKIRTŲ ATL SKAIČIUS IR JŲ SKYRIMAS ORLAIVIŲ NAUDOTOJAMS

Apyvartinių taršos leidimų skyrimas esamiems orlaivių naudotojams

33. Laikotarpiui nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. ir kiekvienam vėlesniam laikotarpiui bendras orlaivių naudotojams paskirstomų ATL skaičius yra lygus 95 % ankstesnio laikotarpio aviacinių išmetamųjų teršalų kiekiui, padaugintam iš to laikotarpio metų skaičiaus, iš kurių ne mažiau kaip 15 % ATL orlaivio naudotojas privalo įsigyti aukciono būdu pagal Reglamente Nr. 1031/2010 nustatytus reikalavimus.

34. Tvarkos aprašo 33 punkte nurodytam laikotarpiui orlaivio naudotojas gali AAA pateikti paraišką dėl nemokamų ATL dalies suteikimo aviacijos veiklai vykdyti.

35. Orlaivio naudotojas prie paraiškos, nurodytos šio Tvarkos aprašo 34 punkte, AAA pateikia nepriklausomo vertintojo ŠESD patikros ataskaitą apie patikrintą praėjusių kalendorinių metų išmestą ŠESD kiekį ir tonkilometrių duomenis. Orlaivio naudotojai teikia užpildę elektroninę formą, kuri pateikta Europos Komisijos interneto svetainėje http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring/templates/index_en.htm ir Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainės rubrikoje „Klimato kaita“.

36. Orlaivio naudotojas užpildytą elektroninės formos paraišką ir nepriklausomo vertintojo patikros ataskaitą AAA pateikia likus ne mažiau kaip 21 mėnesiui iki Tvarkos aprašo 33 punkte nurodyto vėlesnio laikotarpio pradžios.

37. LAAIF kiekvienais metais iki vasario 28 d. išduoda kiekvienam orlaivio naudotojui nemokamų ATL kiekį, kuris apskaičiuojamas pagal 2011 m. rugsėjo 26 d. Komisijos sprendimo 2011/638/ES dėl santykinių taršos rodiklių, kuriais remiamasi nemokamai paskirstant šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinius taršos leidimus orlaivių naudotojams pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 3e straipsnį (OL 2011 L 252, p. 20–21), reikalavimus ir skiriamas atsižvelgiant į Europos Komisijos priimtus sprendimus.

38. Europos Komisijos reglamentais kasmet tikslinamas orlaivių naudotojų, kurie 2006 m. sausio 1 d. arba vėliau vykdė aviacijos veiklą, kuri patenka į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, sąrašas.

Apyvartinių taršos leidimų skyrimas iš specialaus orlaivių naudotojams skirto rezervo

39. Orlaivio naudotojas, kurį administruoja Lietuvos Respublika ir kuris atitinka šio Tvarkos aprašo 42 punkto sąlygas, iki 2015 m. birželio 30 d. gali pateikti užpildytą elektroninės formos paraišką Aplinkos ministerijai (kopiją – AAA) dėl nemokamų ATL suteikimo iš specialaus orlaivių naudotojams skirto rezervo aviacijos veiklai, nurodytai Įstatymo 1 priede, vykdyti.

40. Specialų orlaivių naudotojams skirto ATL rezervą (toliau – Specialus rezervas) sudaro 3% nuo bendro Europos Sąjungos orlaivių naudotojams apskaičiuotų ir paskirstomų ATL skaičiaus.

41. Specialus rezervas galioja aštuonerių metų laikotarpiui, t. y. nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., ir kiekvienam kitam einamajam laikotarpiui.

42. Nemokami ATL suteikiami orlaivių naudotojui, jei jis:

42.1. nuo 2011 m. sausio 1 d., t. y. pasibaigus stebėsenos vykdymo metams (toliau – 2010 m.), pradeda aviacijos veiklą pagal Įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą, arba

42.2. nuo 2010 m. iki 2014 m. skrydžių tonkilometrių skaičių kasmet vidutiniškai padidina daugiau nei 18 %, palyginti su 2010 m. duomenimis. Pagal šį papunktį orlaivių naudotojui suteikiama ne daugiau kaip 1 mln. ATL.

43. Šio Tvarkos aprašo 42 punkto reikalavimai netaikomi orlaivių naudotojui, kuris tęsia ar iš dalies tęsia kito orlaivio naudotojo anksčiau vykdytą veiklą ir kuriam jau buvo suteikti ATL.

44. Orlaivių naudotojas, norintis gauti nemokamų ATL ir atitinkantis šio Tvarkos aprašo 42.1 papunkčio sąlygą, prie paraiškos prideda:

44.1. išmetamų ŠESD stebėsenos ir tonkilometrių apskaitos ataskaitas, parengtas vadovaujantis Reglamento Nr. 601/2012 nuostatomis ir pagal šio Tvarkos aprašo 1 priede nustatytus reikalavimus;

44.2. nepriklausomo vertintojo patikros ataskaitą, kad orlaivio naudotojo pateiktos išmetamų ŠESD stebėsenos ir tonkilometrių apskaitos ataskaitos yra pripažintos teisingomis.

45. Orlaivio naudotojas, norintis gauti nemokamų ATL, atitinkantis šio Tvarkos aprašo 42.2 papunkčio sąlygą, prie paraiškos prideda:

45.1. procentinį kiekvienų metų tonkilometrių skaičiaus kitimą nuo 2010 m. iki 2014 m.;

45.2. faktinius duomenis apie tonkilometrių, kurių apskaičiavimas pateiktas Reglamente Nr. 601/2012, kitimą nuo 2010 m. iki 2014 m.;

45.3. faktinius duomenis apie tonkilometrių, kurių apskaičiavimas pateiktas Reglamente Nr. 601/2012, vidutinį metinį procentinį padidėjimą nuo 2010 m. iki 2014 m., viršijantį šio Tvarkos aprašo 42.2 papunktyje nurodytą procentinį dydį;

45.4. nepriklausomo vertintojo patikros ataskaitą, kad orlaivio naudotojo pateikti tonkilometrių duomenys, nurodyti 45.1, 45.2 ir 45.3 papunkčiuose, yra pripažinti teisingais.

46. Aplinkos ministerija iki 2015 m. gruodžio 31 d., suderinusi su Civilinės aviacijos administracija pateikia Europos Komisijai paraišką dėl nemokamų ATL suteikimo orlaivio naudotojui, kurį administruoja Lietuvos Respublika, iš Specialaus rezervo.

47. Aplinkos ministerija per tris mėnesius nuo Europos Komisijos sprendimo priėmimo dėl pateiktos paraiškos Europos Komisijos nurodyto santykinio taršos rodiklio apskaičiuoja ir paskelbia Aplinkos ministerijos interneto svetainėje kiekvienam orlaivio naudotojui, kurį administruoja Lietuvos Respublika, paskirtų ATL skaičių kiekvieniems likusiems laikotarpio kalendoriniams metams.

48. Skiriamų ATL skaičius apskaičiuojamas orlaivio naudotojui, kuris atitinka:

48.1. šio Tvarkos aprašo 42.1 punkto sąlygą – santykinį taršos rodiklį dauginant iš paraiškoje nurodytų tonkilometrių duomenų;

48.2. šio Tvarkos aprašo 42.2 punkto sąlygą – santykinį taršos rodiklį dauginant iš paraiškoje nurodytų tonkilometrių duomenų, kurie viršija 42.2 punkte nurodytą procentinį dydį.

49. ATL, nepaskirti iš Specialaus rezervo, yra parduodami aukcione Reglamento Nr. 1031/2010 ir kitų Europos Komisijos priimtų teisės aktų nustatyta tvarka.

VI. APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ, IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ MAŽINIMO IR PATVIRTINTŲ IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ MAŽINIMO VIENETŲ NAUDOJIMAS

50. Veiklos vykdytojai, kurie neišnaudoja PTMV ir TMV, kuriuos jiems buvo leista naudoti 2008–2012 m. ir kuriems suteikta teisė šiuos vienetus panaudoti 2013–2020 m. laikotarpiu, gali iki 2015 m. kovo 31 d. pateikti prašymą kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 389/2013, 60 straipsnyje, kad PTMV ir TMV, gauti už 2008–2012 m. vykdytus projektų tipus, kuriuos 2008–2012 m. pagal Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą buvo galima naudoti, būtų iškeisti į ATL, kurie galios nuo 2013 m.

51. Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro vyriausiasis administratorius veiklos vykdytojų, kurie neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos jiems buvo leista naudoti 2008–2012 m. ir kuriems suteikta teisė šiuos vienetus panaudoti 2013–2020 m. laikotarpiu, iki 2013 m. užregistruotų projektų PTMV ir TMV, suteiktus už išmetamųjų ŠESD mažinimą nuo 2013 m. Reglamento (ES) Nr. 389/2013, 60 straipsnio nustatyta tvarka iškeičia į ATL, kurie galioja nuo 2013 m.

52. Veiklos vykdytojams, kurie neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos jiems buvo leista naudoti 2008–2012 m. ir kuriems suteikta teisė šiuos vienetus panaudoti 2013–2020 m. laikotarpiu, leidžiama PTMV, suteiktus už išmetamųjų ŠESD mažinimą nuo 2013 m. įgyvendinant naujus projektus mažiausiai išsivysčiusiose šalyse nuo 2013 m., iškeisti į ATL. Visų švarios plėtros projektų tipų PTMV, kuriuos 2008–2012 m. pagal Bendrijos sistemą buvo galima naudoti, taikomi iki 2020 m. arba kol tos šalys ratifikuos reikiamą susitarimą su Bendrija, žiūrint kas įvyks anksčiau.

53. Sudarius tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, nuo 2013 m. sausio 1 d. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje gali būti naudojami tik projektų kreditai iš tą susitarimą ratifikavusių šalių.

54. Veiklos vykdytojas ir (ar) kitas asmuo, kuris nori įsigyti ATL ir (ar) TMV ir PTMV, jais naudotis ar disponuoti, privalo atsidaryti sąskaitą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre Reglamento (ES) Nr. Nr. 389/2013 ir Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro naudojimo taisyklių nustatyta tvarka. Veiklos vykdytojų ir kitų asmenų turimi ATL ir (ar) TMV ir PTMV yra registruojami ir kaupiami atskirose Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro sąskaitose.

55. Veiklos vykdytojas ir (ar) kitas asmuo, turintis ATL ir (ar) TMV ir PTMV, gali juos perleisti kitiems asmenims Europos ekonominės erdvės valstybėse ir (ar) trečiosiose valstybėse, kurios nurodytos JTBKKK I priede nurodytoms valstybėms, jeigu tie ATL ir (ar) sukaupti TMV ir PTMV yra Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės abipusiškai pripažinti.

56. Veiklos vykdytojas, dalyvaujantis Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje, turi teisę naudoti (mainyti, atsisakyti ir deklaruoti) Europos Komisijos teisės aktais nustatytą dalį TMV ir/ar PTMV privalomam ATL kiekio atsisakymui, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus išmestam ŠESD kiekiui.

57. Draudžiama šio Tvarkos aprašo 56 punkte nurodytam atsiskaitymui naudoti PTMV ir TMV, jeigu jie gauti iš:

57.1. branduolinių objektų veiklos;

57.2. žemės naudojimo, žemės naudojimo paskirties keitimo ir miškininkystės veiklos;

57.3. kitos veiklos pagal Europos Sąjungos teisės aktų nustatytus reikalavimus.

58. Draudžiama Tvarkos aprašo 33 punkte nurodytam ATL kiekio atsisakymui naudoti daugiau TMV ir (ar) PTMV, negu veiklos vykdytojui paskirta per prekybinį laikotarpį, kuris nustatomas pagal Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašo galiojimo laikotarpį.

59. LAAIF, raštu gavęs veiklos vykdytojo prašymą, panaikina veiklos vykdytojo sąskaitoje sukauptus ATL, TMV ir PTMV vadovaudamasis Reglamento Nr. Nr. 389/2013 nuostatomis.

60. Veiklos vykdytojui ATL galioja tik Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašo galiojimo laikotarpiui.

61. ATL gali būti perkelti į kitus metus per tą patį prekybos laikotarpį, o į kitą prekybos laikotarpį – vadovaujantis Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

62. Veiklos vykdytojų sukauptų PTMV ir TMV naudojimo tvarka nustatoma vadovaujantis Reglamento Nr. Nr. 389/2013, ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. D1-470 „Dėl Kioto protokolo bendrai įgyvendinamų ir švarios plėtros projektų vykdymo tvarkos aprašo ir Kioto vienetų, gaunamų vykdant Kioto protokolo bendrai įgyvendinamus ir švarios plėtros projektus, naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

63. Veiklos vykdytojai kiekvienais kalendoriniais metais iki balandžio 30 d. privalo atsisakyti tokio ATL ir Europos Komisijos nustatyto Kioto vienetų kiekio limito, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus jų išmestam į atmosferą anglies dioksido kiekiui, išreikštam tonomis, ir (ar) anglies dioksido ekvivalento kiekiui, išreikštam tonomis, ir tai atlikti atidarytose Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro sąskaitose Reglamento (ES) Nr. 389/2013 nuostatų nustatyta tvarka.

64. ATL neišduodami ŠESD išmetimui iš anglies dioksido surinkimo ir transportavimo į anglies dioksido geologinę saugyklą, kuri turi galiojantį leidimą saugoti anglies dioksidą, išduotą vadovaujantis Lietuvos Respublikos anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo nuostatomis.

VII. INFORMACIJOS TEIKIMAS

65. Visuomenė informuojama ir sudaromos sąlygos dalyvauti rengiant Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašą pagal Visuomenės informavimo ir dalyvavimo rengiant planus ir programas, skirtas klimato kaitos valdymui aplinkos oro ir vandens apsaugai bei atliekų tvarkymui, tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. D1-284.

66. Su ATL skyrimu susiję sprendimai, informacija apie JTBKKK Kioto protokolo bendrai įgyvendinamų ir švarios plėtros projektų veiklą, kurioje dalyvauja ir kurią įgyvendina Lietuvos Respublika ar joje registruoti juridiniai asmenys, Aplinkos ministerijos parengtos ataskaitos Europos Komisijai dėl Direktyvos 2003/87/EB įgyvendinimo yra prieinamos ir visuomenei suteikiama informacija pagal Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymo nuostatas ir Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1175.

VIII. VEIKLOS VYKDYTOJŲ IŠMETAMŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ STEBĖSENA IR ATASKAITŲ PATIKRINIMO REIKALAVIMAI

67. Veiklos vykdytojai privalo vykdyti ŠESD stebėseną, apskaitą ir kiekvienais metais rengti praėjusių kalendorinių metų išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitas, vadovaudamiesi Tvarkos aprašo 1 priedo ir Reglamento Nr. 601/2012 nuostatomis.

68. Veiklos vykdytojai privalo pateikti šio Tvarkos aprašo nurodytas išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitas nepriklausomam vertintojui, kuris, įvertinęs ataskaitas pagal šio Tvarkos aprašo 2 priede nustatytus kriterijus, išduoda veiklos vykdytojui ŠESD patikros ataskaitą.

69. Veiklos vykdytojas, ne vėliau kaip iki kiekvienų kalendorinių metų kovo 31 d. privalo parengti išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitas ir kartu su nepriklausomo vertintojo patikros ataskaitą, kuri nurodyta Reglamento Nr. 600/2012 27 straipsnyje, pateikti AAA.

70. Veiklos vykdytojai, kurie iki kiekvienų metų kovo 31 d. nepateikia praėjusių kalendorinių metų išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitos ir nepriklausomo vertintojo patikros ataskaitos negali perleisti ATL kitam asmeniui tol, kol minėti dokumentai nebus pateikti.

71. Nepriklausomas vertintojas, atlikdamas veiklos vykdytojų ŠESD apskaitos ataskaitos patikrą, rengdamas patikros ataskaitas vadovaujasi Tvarkos aprašo 2 priedu bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymais ir Reglamento Nr. 600/2012 nuostatomis.

72. Veiklos vykdytojai vykdydami ŠESD stebėseną, apskaitą ir rengdami ŠESD kiekio ir tonkilometrių ataskaitas ir nepriklausomi vertintojai atlikdami ŠESD kiekio ataskaitų ir tonkilometrių duomenų ataskaitų patikrą vadovaujasi Europos Komisijos parengtomis gairėmis, pateiktomis interneto svetainėje http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/allocation/documentation_en.htm ir Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainės rubrikoje „Klimato kaita“.

IX. TVARKOS APRAŠO SĄLYGŲ LAIKIMOSI KONTROLĖ

73. Tvarkos aprašo reikalavimų laikymosi kontrolė vykdoma Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

74. Asmenys, pažeidę šio Tvarkos aprašo nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

_____

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų
apyvartinių taršos leidimų skyrimo ir
prekybos jais tvarkos aprašo
1 priedas

VEIKLOS VYKDYTOJŲ IŠMETAMŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ STEBĖSENA IR ATASKAITŲ RENGIMAS

I. STACIONARIŲ ĮRENGINIŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ STEBĖSENA IR ATASKAITŲ RENGIMAS

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsena

1. ŠESD stebėsena vykdoma atliekant skaičiavimą arba instrumentinio matavimo būdu.
2. Anglies dioksido išmetimas apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$CO_2 = V_{\text{veiklos duomenys}} \times T_{\text{išmetamųjų teršalų faktorius}} \times O_{\text{oksidacijos faktorius}}$, kur

$V_{\text{veiklos duomenys}}$ – tai naudojamos kuro rūšys, medžiagos, sudeginto kuro kiekis, gamybos našumas ir t. t. ar kita informacija, kuri nustatoma remiantis faktiniais duomenimis, įrašais arba atliekant instrumentinius matavimus.

$T_{\text{išmetamųjų teršalų faktorius}}$ – visoms kuro rūšims naudojami su veikla susiję specifiniai išmetamųjų teršalų faktoriai, išskyrus, kai kurui naudojamos atliekos, pvz., padangos ir pramonės procesų dujos. Akmens anglių klodo nustatytos savitosios vertės ir Europos Sąjungos valstybės narės arba valstybės ne Europos Sąjungos valstybės narės nustatytos savitosios gamtinių dujų vertės turi būti atskirai įvertintos ir nuolat patikslinamos. Naudojant naftos perdirbimo produktus, galima taikyti Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (toliau – TKKK) rekomenduojamas vertes. Naudojant biomasę, išmetamųjų teršalų faktorius yra lygus nuliui.

$O_{\text{oksidacijos faktorius}}$ – taikomas, jeigu taikant išmetamųjų teršalų faktorių neatsižvelgiama į tai, kad dalis anglies neoksiduojama. Jeigu apskaičiuojant tam tikros veiklos specifinius išmetamųjų teršalų faktorius jau buvo atsižvelgta į oksidacijos laipsnį, tada galima netaikyti šio oksidacijos faktoriaus. Veiklos vykdytojas gali naudoti pagal Direktyvą 96/61/EB apskaičiuotus oksidacijos faktorius, jeigu veiklos vykdytojas įrodo, kad tam tikrų veiklos rūšių specifiniai faktoriai yra tikslesni.

3. Veiklos vykdytojas atskirai apskaičiuoja anglies dioksido ar kitų ŠESD išmetimą iš kiekvienos veiklos rūšies ir įrenginio.
4. Anglies dioksido išmetimas instrumentinio matavimo būdu nustatomas Europos Sąjungoje priimtais standartais arba metodais ir patvirtinamas pagalbiniais skaičiavimais.
5. Kitų ŠESD išmetimo stebėsenai ir vertinimui atlikti vadovaujamasi Reglamento Nr. 601/2012 nuostatomis arba naudojami standartiniai metodai, kuriuos, bendradarbiaudama su suinteresuotais asmenimis, parengia ir priima Europos Komisija.

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų ataskaitų rengimas

6. Veiklos vykdytojas ataskaitoje pateikia įrenginio identifikavimo duomenų informaciją, įskaitant:
6.1. įrenginio pavadinimą;
6.2. adresą, pašto indeksą ir šalį;
6.3. įrenginyje vykdomų Įstatymo I priede išvardytų veiklų rūšį ir jų skaičių;

6.4. atsakingo asmens telefoną, fakso numerį ir elektroninio pašto adresą;

6.5. veiklos vykdytojo pagrindinių bendrovių pavadinimą.

7. Veiklos vykdytojas ataskaitoje pateikia kiekvieno įrenginio apskaičiuotą išmetamą anglies dioksido ar kitų ŠESD kiekį ir nurodo:

7.1. veiklos duomenis;

7.2. taikomus išmetamųjų teršalų faktorius;

7.3. taikomus oksidacijos faktorius;

7.4. bendrą ŠESD kiekį;

7.5. nenumatytas aplinkybes.

8. Veiklos vykdytojas, vykdydamas instrumentinių matavimo būdu anglies dioksido ar kitų ŠESD stebėseną, ataskaitoje pateikia nustatytą:

8.1. bendrą išmetamą anglies dioksido ar ŠESD kiekį;

8.2. matavimo metodus ir jų patikimumo informaciją;

8.3. nenumatytas aplinkybes.

9. Pateikiant ataskaitą iš deginimo procesų, taip pat turi būti nurodomas taikytas oksidacijos faktorius (jeigu į oksidacijos laipsnį nebuvo atsižvelgta).

II. AVIACINIŲ IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ IR TONKILOMETRIŲ STEBĖSENA IR ATASKAITŲ RENGIMAS

Anglies dioksido stebėsena

10. Aviaciniai išmetamieji teršalai (CO_2) apskaičiuojami pagal šią formulę:

$$\text{Aviaciniai išmetamieji teršalai} = D_{\text{Degalų suvartojimas}} \times E_{\text{išmetamųjų teršalų faktorius}}, \text{ kur}$$

$D_{\text{Degalų suvartojimas}}$ – į degalų suvartojimo rodiklį turi būti įskaičiuojami aviacijos veikloje naudojamos pagalbinės jėgainės suvartoti degalai, o kiekvieno orlaivio skrydžio faktinis degalų suvartojimas apskaičiuojamas pagal degalų balansą, kuris apskaičiuojamas vadovaujantis Stebėsenos reglamente pateiktomis nuostatomis;

$E_{\text{išmetamųjų teršalų faktorius}}$ – turi būti taikomi TKKK nustatytieji išmetamųjų teršalų faktoriai, pateikti pagal 2006 m. TKKK aprašo gaires arba paskesnes atnaujintas šių gairių redakcijas, nebent konkrečiai veiklos rūšiai taikomi išmetimo koeficientai, kuriuos, pasitelkusios priimtinus analizės metodus, nustatė nepriklausomos akredituotos laboratorijos, būtų tikslesni. Biomasės išmetamųjų teršalų faktorius yra lygus nuliui.

11. Jei faktinio degalų suvartojimo duomenų nėra, tai degalų suvartojimo duomenims apskaičiuoti pagal geriausią turimą informaciją yra taikomas standartizuotas pakopinis metodas.

12. Atskirai turi būti atliekamas kiekvienam skrydžiui sunaudoto degalų rūšies kiekio apskaičiavimas.

Anglies dioksido stebėsenos ataskaitų rengimas

13. Kiekvienas orlaivio naudotojas ataskaitoje pateikia identifikavimo duomenų informaciją, įskaitant:

13.1. orlaivio naudotojo pavadinimą;

13.2. orlaivio naudotoją administruojančią valstybę narę;

13.3. adresą, įskaitant pašto indeksą ir šalį, kontaktinį adresą administruojančioje valstybėje narėje, jei skiriasi nuo pirmesnio adreso;

13.4. orlaivių registracijos numerius ir orlaivių rūšis;

13.5. oro vežėjo pažymėjimo ir licencijos oro susisiekimui vykdyti numerius, juos išdavusios valdžios institucijos pavadinimą;

13.6. kontaktinio asmens adresą, telefoną, fakso numerį ir elektroninio pašto duomenis;

13.7. orlaivio savininko pavadinimą;

13.8. anglies dioksido kiekį, įvertinant suvartotą degalų rūšį;

13.9. suvartotą degalų kiekį;

13.10. taikomą išmetamųjų teršalų faktorių.

14. Kiekvienas orlaivio naudotojas ataskaitoje pateikia bendrą anglies dioksido kiekį:

14.1. praėjusių kalendorinių metų orlaivio naudotojo vykdytų skrydžių, kurie atitinka Įstatymo I priede išvardytų aviacijos rūšių veiklą ir kurių išvykimo vieta – aerodromas valstybės narės teritorijoje, o atvykimo vieta – aerodromas tos pačios valstybės narės teritorijoje;

14.2. visų kitų praėjusių kalendorinių metų orlaivio naudotojo vykdytų skrydžių, kurie atitinka Įstatymo I priede išvardytų aviacijos rūšių veiklą;

14.3. bendrą anglies dioksido kiekį visiems praėjusių kalendorinių metų ataskaitoje orlaivio naudotojo vykdytiems skrydžiams ir kurių:

14.3.1. išvykimo vieta – bet kuri Europos Sąjungos valstybė narė, ir

14.3.2. išvykimo vieta – trečioji šalis, o atvykimo vieta – bet kuri Europos Sąjungos valstybė narė;

14.4. nenumatytas aplinkybes.

Tonkilometrių duomenų stebėsena ir ataskaitų rengimas

15. Kiekvienas orlaivio naudotojas apskaičiuoja tonkilometrių duomenis pagal šią formulę:

$T_{\text{tonkilometriai}} = A_{\text{atstumas}} \times N_{\text{naudingoji apkrova}}$, kur:

A_{atstumas} – ortodrominis atstumas tarp išvykimo ir atvykimo aerodromų, pridėjus papildomą nekintantį 95 km dėmenį;

$N_{\text{naudingoji apkrova}}$ – bendra skraidinamų krovinių, pašto ir keleivių masė. Apskaičiuojant naudingąją apkrovą atsižvelgiama į keleivių skaičių (orlaivyje esančių asmenų skaičius, neįskaitant įgulos narių).

16. Orlaivio naudotojas gali taikyti faktinę (pasvertą) keleivių ir registruoto bagažo masę, nurodytą jo atitinkamų skrydžių masės ir balanso dokumentuose, arba nustatytąją standartinę kiekvieno keleivio ir jo registruoto bagažo masę – 100 kg.

17. Orlaivio naudotojo paraiškoje ir ataskaitoje pateikiama informacija, įskaitant:

17.1. orlaivio naudotojo pavadinimą;

17.2. orlaivio naudotoją administruojančią valstybę narę;

17.3. adresą, įskaitant pašto indeksą ir šalį, kontaktinį adresą administruojančioje valstybėje narėje, jei skiriasi nuo pirmesnio adreso;

17.4. orlaivio registracijos numerius ir orlaivių rūšis;

17.5. oro vežėjo pažymėjimo ir licencijos oro susisiekimui vykdyti, juos išdavusios valdžios institucijos pavadinimą;

17.6. kontaktinio asmens adresą, telefoną, fakso numerį ir elektroninio pašto duomenis;

17.7. orlaivio savininko pavadinimą.

18. Orlaivio naudotojo paraiškoje pateikiama informacija apie planuojamus stebėti tonkilometrių duomenis, įskaitant:

18.1. skrydžių skaičių kiekvienai aerodromų porai;

18.2. naudingosios apkrovos ir kilometrų skaičių kiekvienai aerodromų porai;

18.3. tonkilometrių skaičių kiekvienai aerodromų porai;

18.4. pasirinktą keleivių ir naudingosios apkrovos masės skaičiavimo būdą;

18.5. bendrą visų praėjusių kalendorinių metų ataskaitoje orlaivio naudotojo vykdytų skrydžių ir tonkilometrių skaičių.

_____

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų
apyvartinių taršos leidimų skyrimo ir
prekybos jais tvarkos aprašo
2 priedas

VEIKLOS VYKDYTOJŲ IŠMETAMŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ STEBĖSENOS, APSKAITOS IR ATASKAITŲ PATIKRINIMO KRITERIJAI

1. Iš Įstatymo I priede išvardytų veiklos rūšių išmetamą ŠESD kiekį įvertina ir tikrina nepriklausomas vertintojas (toliau – Vertintojas) vadovaudamasis šiuo Tvarkos aprašo, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymais ir Reglamento Nr. 600/2012 nuostatomis.

2. Vertinant tikrinamas stebėjimo sistemų patikimumas, tikėtinumas, tikslumas, su išmetamų ŠESD išmetimu susiję duomenys ir ši informacija:

2.1. veiklos vykdytojo pateikti veiklos duomenys, apskaičiavimai ir (ar) matavimų duomenys;

2.2. ŠESD kiekio apskaičiavimui naudojamų faktorių pasirinkimas;

2.3. apskaičiavimai, kuriais buvo nustatytas bendras išmetamųjų ŠESD kiekis;

2.4. jeigu buvo taikomi instrumentiniai matavimai, matavimo metodų pasirinkimo ir naudojimo tinkamumas.

3. Ataskaitoje nurodyto išmesto ŠESD kiekio patikimumą galima patikrinti tik tada, jeigu veiklos vykdytojas įrodo, kad:

3.1. pateiktuose duomenyse nėra nesuderinamumų;

3.2. duomenys buvo surinkti taikant patvirtintus standartus;

3.3. atitinkami įrenginių aprašai yra išsamūs ir nuoseklūs.

4. Vertintojui turi būti užtikrinama laisva prieiga į visas Įstatymo I priede išvardytų veiklų rūšių vykdymo vietas ir prie duomenų bazės, susijusios su tikrinamuoju dalyku.

5. Vertintojas atsižvelgia, ar įrenginys / orlaivis užregistruotas pagal Europos Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (angl. *EMAS – Environmental Management and Audit Scheme*).

6. Patikrinimas turi būti grindžiamas visų įrenginių vykdomų veiklos rūšių strategine analize ir todėl Vertintojas privalo turėti bendrą visų vykdomų veiklos rūšių ir iš jų išmetamų teršalų apžvalgą.

7. Vertintojas, siekdamas nustatyti veiklos vykdytojo pateiktų duomenų ir informacijos patikimumą, atlieka patikrinimus ŠESD išmetimų šaltinių vietoje ir aerodrome. Kasmetinis vertintojo apsilankymas įrenginio vietoje, iš kurio ŠESD išmetimai neviršija 25 tūkst. t per metus, yra neprivalomas.

8. Vertintojas patikrina visų išmetimo šaltinių, kurie priskiriami įrenginiui ar orlaiviui ir kurie sudaro bendrą iš įrenginio išmetamą ŠESD kiekį, duomenų patikimumą ir, atsižvelgdamas į šią analizę, nustato tuos šaltinius, kurie sietini su didele paklaidos rizika, kitus stebėsenos ir ataskaitos pateikimo procedūros aspektus, galinčius turėti įtakos klaidingai nustatant bendrą ŠESD išmetimų kiekį. Paklaida pirmiausia turi būti siejama su išmetamųjų teršalų faktorių ir apskaičiavimo metodų pasirinkimu iš atskirų taršos šaltinių, kurie gali būti susiję su aukštu paklaidos lygiu.

9. Vertintojas atsižvelgia į visus veiksmingus rizikos kontrolės metodus, kuriuos veiklos vykdytojas naudoja siekdamas sumažinti neapibrėžties dydį.

10. Vertintojas, atlikdamas aviacijos veiklos rūšių apskaitos ataskaitų patikrinimą, papildomai įvertina, ar:

10.1. atsižvelgta į visus skrydžius, atitinkančius Įstatymo I priede išvardytų rūšių aviacijos veiklą. Atlikdamas šią užduotį, Vertintojas remiasi skrydžių tvarkaraščio duomenimis ir kitais orlaivio naudoto eismo duomenimis, įskaitant duomenis, gautus iš Eurokontrolės (angl. *EUROCONTROL – The European Organisation for the Safety of Air Navigation*);

10.2. bendri sunaudoti degalų duomenys atitinka pirktų ar kitaip įgytų degalų dokumentus;

10.3. orlaivio naudotojo nurodyta naudingoji apkrova atitinka saugos tikslais saugomus naudingosios apkrovos dokumentus.

11. Vertintojas parengia patikros ataskaitą, kurioje nurodo, ar veiklos vykdytojo pateikta apskaitos ataskaita atitinka nustatytus reikalavimus ir išsamiai apibūdina visą apskaitos ataskaitoje pateiktą informaciją ir ŠESD patikrinimo pažymą, kurią pateikia veiklos vykdytojui.

12. Vertintojas turi būti nepriklausomas nuo veiklos vykdytojo, dirbti teisingai, objektyviai ir profesionaliai žinoti:

12.1. šio Tvarkos aprašo nuostatas, Reglamento Nr. 600/2012 nuostatas, Europos Komisijos priimtus atitinkamus standartus ir rekomendacijas;

12.2. su tikrinamomis veiklos rūšimis susijusius teisės aktus, reguliavimo ir administracinius reikalavimus;

12.3. visą informaciją, susijusią su duomenų rinkimu, išmetamųjų ŠESD kiekio nustatymu, matavimo metodais, apskaičiavimu ir pateikimu.“.

_____